

# CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv-szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.  
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik  
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL  
Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz.

## A bűnös lélektana.

Szemelvények dr. Kármán Elemer nagyváradi kir. ügyész,  
hasonzímű művéből.

### 3. A czinkek. (Folytatás.)

«Czink» voltakép tolvaj szó, de úgy hiszem belőle cred a magyar «czinkos» és így mi is, mint a német írők (Zinken) használhatjuk a gonosztevők írással, jeladással vagy egyéb módon való érintkezésének a megjelölésére.

Az írásos czinkek a régi rablóvilágban divtak — nálunk a betyárírás — s a gonosztevők összehívására, egyiknek a másik utjáról, járásáról való értesítésére szolgáltak. Nem betűkből állottak ezek, hanem mindenféle rajzokból, alakokból, melyeket kápolnákra, istállószínekre, útszéli keresztekre, útmutatókra, kerítésekre, falakra rajzoltak. Egyes hirhedtebb betyárnak megvolt a maga külön jele, czimere, a melyről a többi megismerte, hogy az merre jár. Nagyon érdekes pelda az a rajz, a melyet Gross mond el és a melyet Styriában találtak egy erdei kápolnában: papagály, mellette templom és kulcs, alatta három egymásra rakott kő és egy pólyás gyermek. Ennek a jelentése az, hogy az a hirhedt betörő, a kinek papagály a jelvénye, egy templom kirablására hívja társait. A három kő a népies kalendáriumokban a megkövezett Szent István vértanúnak, a pólyás gyermek az Üdvözítőnek a symboluma: ennek a jelentése, hogy december 25-én lesz a találkozó s 26-án a betörés. A csendőrök ezt kitalálták és karácsony napján a kápolnánál sikerült is három gazembert elesipni.

Dívnak azután efféle jelek a kóbor cigányoknál: olyan helyeken, a hol ilyenek táboroznak, gyakran találni kőrákásba tűzött galyacskát s fura vésott rovásokat. Szokásuk a csavargóknak és koldusoknak is efféle jelekkel:  $\bigcirc \times III$  megjelölni azokat a házakat, a hol alnak alamizsnát s a hol üres kézzel küldik el a koldust. Mai nap azonban e jelezinkek mind ritkábbak s idővel tán ki is vesznek. A modern büntettes, a mely a rablóbandák helyére lépett, ezek helyett más módhoz folyamodik: a titkos, chiffreírozott íráshoz, a melyet a diplomatáktól s magasabb katonai köröktől tanult el.

Más neme a czinkeknak arra szolgál, hogy a büntettes egymást felismerje, vagy titkos közlésekre. Különféle

szemhunyorogtatások, kézmozdulatok, ujjtartások, vagy a nömabeszéd, betűknek a levegőbe való írása tartoznak az előbbiekhöz, ezekkel ad jelet és nem szorul arra, mikor a magafajtája meg akarja lopni vagy csalni, hogy azt kelljen mondania: «pardon, én is tolvaj vagyok!»

Titkos közlésekre különösen akkor van a büntettesnek szüksége, mikor már a fogságban van, vagy a vizsgálóbíró előtt szembesítik társaival. A fogház magányában a legraffináltabb eszközökhöz folyamodik, hogy társait értesítse: kopogtat, a fűtőcsövön beszél, a szemben lévő ablakba kenyérgalacsinra erősített papirlapot dobál. Két letartóztatott zsidó engedélyt kért ünnepeiken szent zsoltárok éneklésére, mindegyik persze külön énekelte, hogy egymást ne zavarják. Hetek múlva vette észre a fogházszemélyzet, hogy a vizsgálóbíró előtt tett vallomásait zongedezték el egymásnak. Ép ily raffinált módon érintkeznek a külvilággal, hozzátartozóikkal és társaikkal; a látogatási órában érzékeny jelenetek közben levelek váltatnak, bucsucsoók alatt pénzt csusztat egyik-másiknak a szájába; ruhába bevarrva, kenyérbe, kulácsba besűtve küldik be a levelet. Magam láttam egy esetet, a hol zöldpaprikának a bele ki volt szedve és a levél helellesztve.

A czinkekhez tartozik végül az ú. n. «slichener czink», a melylyel a büntettes áruló társát jelöli meg. Valaha a gonosztevő megölte azt, a ki őt elárulta. Így tesz ma is a cigány. Manap azonban a leggyakoribb, hogy a poszájára húz egy késvágást, a mely begyógyul, de a helye megmarad, úgy mint a német diákok «schmiss»-ei. Ilyet nem egy akasztófavirágon látni s nevezetes, hogy e miatt soha se tett az illető feljelentést.

### 4. Tátoválás

A tátoválásnak Lombroso tulajdonított először jelentőséget s egyenesen a büntettes szokását látta benne, a mely pszehikai degeneráltságából folynék. Ez azonban nem áll. A tátoválás elterjedt, elfajult szokás, a mely a vadabb lokületű, durvább foglalkozású embereknél divik, mint a hentesek, mészárosok, katonák, nutrózok. Egész jeleneteket, arcképeket ábrázolnak azok néha, gyakran trágár képek. A büntettesek és prostituáltak között sokszor fordul elő, ez tény. Ennek oka azonban nyilván csak azzal függ össze, hogy ezeknek

Elő magyar vill. orv. berend. hangszer-gyár honvédség, valamint a M. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémián házi hangszerkészítője, az Ocskai és a szabadelmozott Bárhósi tárogató feltalálója Budapest, Lőszáld-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2. A hulló saját gyárában készült összes vonós és fuvó hangszereit és akkorionszereket. Harmonikák erőteljesen tisztított hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltetnek. Argyérek minden hangszerről külföldre küldetnek. **Magyarország legnagyobb vonós és fuvó hangszerek gyára.**



a lelkülete is durvább, erkölcsi érzésük alacsonyabb, másfelől pedig szervezetük érzékletlenebb, a mely a meztelen test összeszurkálásától el nem riad. Ennél több következtetés azonban nem vonható.

### III. A büntett néhány specialistája.

#### 1. A tolvaj és rabló.

A tolvaj bűncselekménye: a lopás, testi ügyességén, testi képességein alapul; elvesz, betör, besurran. Egyedüli szellemi működése: oly időben s úgy venni el, hogy észre ne vegyék. E testi ügyességekben műveli ki magát, úgy hogy a lopás egyik-másik módjának specialistájává képezi magát s ebben működik tovább. A zsebtolvaj «ollóval», vagyis két kinyújtott ujjával dolgozik s rendszeren egy társat nevel magának, a ki «falaz», fedezi őt, másfelé vonja az áldozat figyelmét, beleütközik, szivarjára tüzet kér. Az ékszertolvaj a kisebb ékszerek eltüntetésében gyakorlott: a kézelőibe rejti, a pult alá erősíti, hogy társa elvigye, az ajtóban koldusruhában megjelenő társa kalapjába dobja, mint alamizsnát. Úgy az ékszertolvaj, mint a szállodatolvaj rendszeren sokat sajátított el a szélhámostól: elegáns, biztos fellépését. A betörő többé-kevésbé tökéletes betörőszerszámokkal dolgozik, olykor finom börtáskában viszi felszerelését, a csassarobbantó széngázzal. Van azután automatatolvaj, áruháztolvaj, csomagtolvaj, bolti betörő, a ki a pinczéből tör fel a boltba, banktolvaj, kerékpártolvaj, felöltőtolvaj, padlástolvaj, a kiknek a mesterségéhez mind külön ismeretek és képességek elsajátítása szükséges s a ki elsajátította, rendszeren e specialitás mellett marad. A tolvaj rendszeren jó mászó és ugró s jól fut, ha üldözői elől menekül.

Így a szellemi képességek a tolvajnál rendkívül elmaradnak a testi képességek mögött. Legjellemzőbb lelki tulajdonsága a bátorság, a mely az éjjeli betöréseknél tűnik szembe legjobban. Tudja, hogy az emberek mikor alszanak mélyen s akkor keresi őket fel. Kiveszi az alvó mellett heverő nadrágja zsebéből a kulcsot és nyugodtan felnyitja vele a szekrényt. Ezzel a nyugodt bátorsággal magyarázhatók sokszor nyaktörő vállalkozásai és hihetetlen szemtelensége, melyben néha még humorra is van kedve.

A tolvaj szellemi ügyessége inkább a lopás előkészítésére és a végrehajtást elősegítő mellékkörülmények rendezésére irányul. Elsőrendű fontossággal bír nála a kiképzés. Majdnem minden nevezetesebb lopásnak van előzőleg kémje: mint kérégető, újságáros, ügynök, hordár, kérdészködő egyén, villamos- vagy gázberendező, udvari muzsikus jelenik meg s kitapasztalja a helyi viszonyokat, ellopja a kulcsot, vagy arról lenyomatot vesz szappanban, viaszban. Faluhelyt a kutyára figyel s olykor meg is mérgezi mérgezett hússal (czigányok).

A lopás végrehajtásánál legfontosabb a tolvajnak az őrtálló, a ki meglesi, hogy nem-e jó valaki és annak figyelmét iparkodik elterelni: különösen a rondórét; jelenti, hogy a tulsó sarkon valaki összeesett, a másik utcában gyanus füst van; ha ez se használ, akár utcái botránnyt okoz, leveri a lámpát, sőt be is engedi magát e miatt kísértetni s pár napra lecsukatni, hogy társai békében dolgozhassanak.

A zsebtolvaj segédje az utcán összeesik, örülségi rohama támad, nyavalya töri («vadembert játszik»), hogy a tolvaj a tömegben zsebelheessen; a boltitolvaj társa foglalkoztatja a boltost, a vevőket. A vasuti tolvaj társa szórakoztatja az áldozatot, különösen a nő, és a lopott tárggyal ő száll le elébb. A lopott tárgy rögtön továbbadása egyáltalán lényeges a zsebtolvajlásnál, vásári és bolti lopásnál. A szállodatolvaj társa rendszeren szintén ugyanabban a szállóban száll meg, mert ha ezt előveszik, hogy mit keres, igazolja, hogy hozzá jött és csak tévedésből nyitott be más szobába (a tolvaj természetesen mint borbély, bérszolga, szabó, ügynök jár körül). A vásári tolvaj a mellette álló jámbor leánykának adja oda a lopott árut s az a lába közé rejtve megy vele tovább («lovagola»).

Hegyes, erdős vidékeinken az orrvadász, az alföldön a lökötő mutat fel külön típusokat. Vannak helyek, a hol hozzájuk egész legendák fűződnek, az előbbieket a bűvös vadászat, az utóbbiakat a szegénylegények silány modern utánzatai.

A rabló, az erőszakos tolvaj, a kinek tevékenysége kizárólag az elvitel eszköze a testi erő, meglehetősen letűnik nálunk is, úgy mint a rendezett államokban egyáltalán. Nálunk a «rablás»-ok többnyire jámbor vorokedések, a mi közben néhány korona értékű tárgyak tűnnek el. A gyakorlat iparkodik is ezeket rendszeren «szarolások» czimén intézni el. A barlangokban rejtőző félelmes alakok, épúgy mint a pusztákon száguldó rabló már kiveszett. A rablógyilkos pedig természetesen más lapra tartozik.

#### 2. A csaló.

Míg a tolvajnak a testi ügyesség, a csalónak az észbeli ügyesség a mestersége. Lélektanilag a csalás burkolt hazugság, a mely a csalónak vagyoni hasznot, a tévedésbe ejtettnek vagy megcsaltnak vagyoni kárt okoz. Ez a hazugság rendszeren valami ügyesebb alakba van elrejtve, úgy hogy valónak lássék; erre szolgál a csaló előadásának, arcjátékának, viselkedésének módja is.

De ezért a csaló intelligenciáját nem szabad túlbecsülnünk. Többnyire az emberek hihetetlen jóhiszeműsége, könnyenbívósága és bárgyúsága maga kínálkozik alkalmas médiumul. Mi sem mutatja ezt jobban, hogy a csalás egyszerűbb módjai, dacára, hogy még az újságból is unós-untig ismeretesek, újabb áldozatokra tesznek szert.

### A legjobb órák,

legszolidabb ékszerek, egyszerűtől a legdrágábbig, úgy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

### BRAUSWETTER JÁNOS

működésénél Szegeden.  
javítások 5 évi jótállás mellett.  
Arcképek ingyen!

Ilyen a házasságzedelgés, a melynek cselédek vagy férjvagyó pártában maradt nők állandóan felülnek; a kölcsönügynökök csalásai, a kik olcsó pénzszerzéssel áltatják áldozataikat és információszerzés, levelezés stb. címén szednek díjakat, de kölcsönt sohase szereznek s a kiknek hirdetései mégis állandó rovatai a hirdapok-nak; a kauziószedelgők, a kik lapot, vállalatot alapítanak és állásra éhes kisemberek néhány száz koronáját szedik össze; az üzletközvetítők, a kik hangzatos ajánlatokkal jóforgalmu tej- és kávécsarnokokat, fűszerüzleteket, vendéglöket adnak el, de a vevő már az első napokban észreveszi, hogy a napi bevétel a fele se annak, a mit ígértek.

Az egyszerűbb családoknak igazi tere a parasztfogás. Különösen vásárokon divik ez mindenféle játékok körül, például hurokvetés, hogy ki tudja eltalálni, hogy az újját a hurok megfogja? Ez persze sohase »találódik» el, mert a csaló úgy veti, hogy ne találja el; kockavetés jelölt kockákkal stb.

A parasztok becsapásának nálunk, különösen az alföldön egy egész sajátos módja divik, a pénzhamisítás ígéretével való csalás. A csaló felhasználja a nép meggazdagodási vágyát s hogy különösen a magyar néplélek a pénzverési s bankjegykibocsátási joggal még ma sincs tisztában; ráveszi áldozatát, hogy szövetkezzenek pénzhamisításra, mutat neki valódi pénzt, azt állítván, hogy az hamis, és az előállításai költségekre kér néhány száz forintot, ígérvén, hogy háromnapi hamis pénzt ad helyette. Hibetetlen, hogy mennyi értelmesnek látszó magyar gazdaember ül fel ennek az elég otromba csalásnak. E családoknak általában az a pszichológiája a megcsalt részéről, hogy tudja, hogy az efféle dolgokkal már becsaptak sok embert, de ő bizik benne, hogy ez az egy, a kivel neki dolga van, nem olyan! ezt a hitet kellően felbreszteni, kibaszni s megtartani, Ez a csaló ügyessége.

Mezőgazdasággal foglalkozó népünk körében tipikus alakja a csalásnak a lócsiszár. A lócsiszár a lovakhoz nem ért, de ismeri az embereket és úgy közelít a vevőhöz, a mint annak természete és műveltsége megkívánja. Ezért gyakran a legügyesebb lókereskedő úgyszólván semmit se ért a lovakhoz. A hogy a lovat ide-oda vezeti, eldovagoltatja, az egész ügyelet szédületes gyorsasággal bonyolítja le, a vevő fejét telebeszéli — ez a mestersége. Gyakran aztán mesterséges eszközökkel is segít a dolgon: a ló fogát leégeti, leköszörüli, arsennal eteti, paprikát tesz a végelébe, festi a színét s vannak arra is módok, hogy legalább a vétel ideje alatt a bibák s betegségek eltűnjenek.

A csalóhoz közel áll a bamis játékos: a grec. Akár a magnebb, akár az alacsonyabb körökhöz tartozik: fellépése bizalomgerjesztő, jól öltözött s jelentékenyebb intelligenciáit árul el. Tekintete éles, leselekedő, a melylyel legott észreveszi a pénzes embert; keze finom, jól ápolt, mert kézi ügyességre szüksége van. Társakkal dolgozik, a kik az áldozat háta mögött »kibicizelnek» s jellel adják tudtára, hogy az áldozatnak milyen kártyája van; csupa jelek: a szivarának a száj szögletében való ta tása, az óralánc babrálása, bajuszpödrés stb.

A szokásszerű csalásnak nálunk igen elterjedt alakja a »hálózás». A csaló boltba megy és valamit vásárolva pénzt vált, például 20 koronát; mikor már visszakapott, mondjuk 11 koronát, erre eszébe jut, hogy van aprópénze, visszakeri a váltás végett átadott bankót, de

látatlanul nyomja a kereskedő markába a már visszakapott összeget, megtartva abból nébány koronát.

A csalásnak a módjain természetesen rendszerint csak kisebb összegeket lehet szerezni s vesztetni. De ép e bűncselekmények világítják meg legjobban a szokásszerű büntetett az egyéb büntettek mellett, a mennyiben nem súlyuk, de szokásszerű gyakorlásuk a jellemző; elkövetők folyton ezekkel foglalkoznak, ez állandó mesterségük s keresetforrásuk s egyik helyről a másikra, egyik sokadalomból a másikba úzik manipulációikat, úgyszólván sohase térve át a tisztas munkára. (Vége köv.)



### A lelketlen anya.

Írta: Máthé Miklós törzserőrmester.

A napilapokat olvasgatván, úgyszólván nap-nap után értesülünk erőművi behatás folytán előidézett elvetélekről s gyermekgyilkosságokról.

Már nem is feltűnő, sőt szinte természetes folyamánya ez a törvényen kívüli nemi érintkezésnek.

A leány, vagy fiatal özevgy, bármilyen társadalmi állásból való legyen is, nem tudván természeti ösztönét leküzdni, vagy nines elég akaraterje a minden felől jövő kisértéseknek ellenállani, a férfi karjaiba dobja magát s a vége az, hogy teherbe esik.

Most következik a kiábrándulás. Szabadulni vágyik a szegénytől, a közmegevetéstől. És előre veti árnyékát — különösen a szegény cselédleányoknál — a nehéz megélhetés súlyos gondja is. Mert hát a szerelmes férfi, aki pénzt, házasságot ígért minden szavában, míg a leány át nem engedte magát neki, rendszeren megelégedezik ígéretéről, sőt el is tűnik a láthatárról, mikor az előre látható következményekről értesül.

Ilyen körülmények között aztán nines más menekvés, mint vagy a tudósasszonyhoz fordulni és ennek nagyon sokszor az anyára nézve is életveszélylyel járó közreműködését igénybe venni, vagy bevárni a szülés idejét, a mikor is a mások közreműködése és tudta nélkül maga pusztítja el újszülöttjét az állatias anya, csakhogy szegényétől menekülhessen.

Súlyos természeti bűncselekmény mind a kettő és különösen az előbbi eljárás kinyomozása ad nehéz munkát a nyomozó csendőrnek. Pedig hát — úgyszólván — nyílt titok az egész. Tud róla ez is, az is. Még a verebek is azt csiripelik. De ha a csendőr utána puhatol, mindenki mástól hallotta, a mit mond. Ő maga nem tud biztosan semmit. És hiába is puhatol tovább a csendőr, sohase tudhatja meg kitől eredt a híresztelés.

Végre is kiderül, hogy pletyka volt az egész. Abból

**Ha fáj a feje** <sup>7</sup> ne tévovázók, hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát**

mely 10 perces alatt a legmakacsabb migránt és fájtságát elmulasztja. — Árú K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kisposton. Orvosok által ajánlva. Három dobozól ingy. postai szállítás.

eredt, hogy Z.-eknél nagy leány van; a tudósszony, a kirol mindenki tudja, hogy a bajba került leányok megmentője, néhányszor megfordult ott, a leány egy kicsit meghült, vagy elrontotta a gyomrát, a színe is megváltozott, kezelni, kenegetni kellett stb.

Ilyenekkel legtöbbször el lehet hallgattatni a sugdósódásokat és ha a csendőr nyomozni akarja is az ügyben, ha csak teljesen pozitív adatai nincsenek, bele sem foghat, mert nem lehet benne biztos, hogy büncselekmény történt-e vagy csakugyan egy kis egészségváltozásból eredt a tudósszony látogatása s ebből eredő jóhiszemű állítás vagy rosszakaratu pletyka az egész.

A becsület pedig, különösen a nő becsülete, törvényeink szerint is, nebánsvirág.

A gyermekgyilkosság esetét azonban, legalább látszólag, könnyebben lehet megállapítani. De vannak ezek között is nagyon nehezen kinyomozható esetek.

Napok mulva a szülés után még az orvos se tudja határozottan megmondani, hogy csakugyan szült-e a nő, vagy csak vetélt. És hogy ha vetélt, idegen kéz általi beavatkozás folytán-e, vagy valamely véletlen balcsét következtében.

Már most ha a legfőbb bizonyíték, az elpusztított gyermek hullája, vagy annak kétségen kívül felismerhető testrésze elő nem kerül, felsülés a vége az egész csendőri beavatkozásnak, sőt kellemetlenség legtöbb esetben, mert eredménytelen eljárásával alkalmat nyújtott egy rágalmazási panaszra.

Ilyen bizonyítalan helyzetben volt Csaba Ákos ez. őrmester, volt tabitófalu őrsparancsnok az 1904. évben, midőn egy, az előbb említettbe hasonló gyermekgyilkossági ügyben a nyomozást bevezette.

S. M. p. . . . i lakos cselédleány ugyanis egyik leányfalui birtokos tojzadaságában volt alkalmazva. A leány még fiatal, 16—17 éves, veszedelmesen esinos falusi szépség volt. A mellett jól termett, molett alak.

Többi társai csakhamar észrevették, hogy a nőtlen tulajdonos többször kitünteti a leányt s különféle megbizások ürügye alati mind gyakrabban és gyakrabban berendeli a kastélyba. Ez a körülmény talán még nem is lett volna annyira feltűnő, de volt a lányok között egy, a kivel a tulajdonos hasonló körülmények között már előbből szerelmi viszonyt folytatott. Ez mindjárt tisztába lett a dologgal, annál is inkább, mert ő rá mindig ritkábban került a kastélyba való behívás sora. Csak pár találó megjegyzés kellett tehát, pár nap alatt már tudta az egész cselédség, pár hét mulva pedig az egész nyaralótelep lakosága, hogy a szép Margitkának nagyon jól megy a dolga.

és megtudták ezt a csendőrok is.

Hosszabb idő multán pedig már azt is kezdték gútgogni, hogy a Margitka már nem is ingyen szolgál, mert pár hónap mulva már másodmagával fogja otthagyni a kastélyt, de ez a második aligha lesz nála és a családjánál kedves vendég. Szóval — mint a hogy az olvasó sejtí is — Margitka anyai örököknek nézett elébe.

De nemcsak ő volt ebben a kellemetlen helyzetben, hanem elődje és vetélytársa: a másik leány is. Csak hogy míg ez utobbu — karsu testü leány lévén — a terhesség jelo kétségtelenül meglátszott, sőt maga se tagadta, addig a Margitka nevetve utasíthatta vissza a csipkelődő megjegyzéseket, mert piros, pozsgás arczínje és hízekonyásra hajló molett termete ellentmond-

tak a feltevésnek. Azután meg nem buzódozott a munkától sem, mindenütt ott volt, a hola dolog végét meg kellett fogni s a tejszállításnál mindig egyforma könyedséggel dobálta kocsira a 25 literes tejeskannákat. S tény volt, hogy senkise merhetto ráfogni, hogy csakugyan áldott állapotban van. Mégis egyszer, mikor vetélytársa már fel is kelt a gyerekekágyból, hira futott a telepen, hogy a Margitkának is gyereke született, de el is tette lábálól mindjárt.

Megtulta ezt Csaba Ákos ez. őrmester is, a mint szolgálatilag a telepen időzött, Utána puhaltot tehát, de bizony a leány viselkedéséből és magatartásából semmi alapot nem meríthetett a feltevés valódiságára, mert mint a cselédségtől értesült, a gyanúsított leányon semmiféle elváltozást nem vettek észre, s éppen úgy végezte a dolgát is, mint azelőtt. S mivel másról sem remélt alaposabb információt a gyanu megerősítésére, abbabagyta a puhaltolást.

A gyerekekágyból felkelt másik leány ugyan határozottan állította, hogy Margit is terhes volt, és hogy a jelzett időre várhatta a lebetegedését. De hát a kettőjük közötti ellenséges viszony nyílt dolog lévén, boszuállásból eredő rágalmazásnak minősítette Csaba őrmester ezt a kétségtelen bizonyítékokkal nem támogatott állítást.

Pár nap mulva azonban névtelen levél érkezett az őrsre, a melyben az ismeretlen levélíró erősen bizonykodott a mellett, hogy a gyanúsított leánynak gyereke született, csak keresni kell, meg lesz az valabol, vagy az árnyékszékben, esetleg a kastélyban, vagy az azt körülvevő nagyobb területü diszkerthen. Mert hát a leány nem volt sehoh hosszabb idő óta, mindig otthon tartózkodott.

Ezen az alapon indulva, és mert a községi előljáróság is bizonyította, hogy a leány és a gazdája közötti viszony nem épen pletyka beszéd, mégis belefogott Csaba őrmester a nyomozásba. Beinézettette a leányt és közölvön vele az ellene fennforgó gyanut, kikérdezte. Tagadott mindent, mint a parancsolat, még akkor is, mikor tudomására hozta az őrmester, hogy orvosilag meg fogja vizsgáltatni. Egy darabig szégyenkezett ugyan erre a kijelentésre, később mégis csak azt mondta, hogy nem bánja azt se.

Az orvosi vizsgálat eredménye azonban nagyon kétséges lett. Az orvos ugyan határozottan állította, hogy a talált jelekből következtetve, a leány 4—5 nappal előbb vagy vetélt, vagy gyereket szült. De hogy a két eshetőség közül mégis melyik a bizonyosabb, azt — mint mondta — a méhszáj már erős összehúzódásánál fogva meg nem állapíthatja.

A leány pedig mind a két eshetőség feunforgását tagadta.

Csaba őrmester mindezek daczára, abban a jó reményben, hogy a cselédség között valaki bizonyára tudhat az esetről és a névtelen levél adatai is csak onnan szíjvároghattak ki, őrizet alá vette a leányt s a kastélybeli cselédséget fogta kikérdezés alá. Mikor pedig ezeknek a vallomása sem világította meg ezt a rojtélyes ügyet, a kastély hozzáférhető helyiségeit vette vizsgálat alá.

A tulajdonos ugyanis napok óta távol volt, s hazatérésének ideje se volt bizonyos; részletes kutatást tehát nem tarthatott a bezárt kastélyban.

A kutatás során a leány ágyából egy 30 cm. széles

**BUTOR**

kézpénzért v. részletfizetésre legjutányosabbáron  
**EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL**  
 BUDAPEST VI., TEREZ-KÖRÜT 8. SZ.

13 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88—59.

**BUTOR**



Az épülő Nemzeti Opern.



Heti vásár «Ameca Mecs» községben.

Mexikói képek.

és 14 m. hosszú, erős vászonból készült fásli (pólya) került elő, a melyre nézve a leány azt adta elő, hogy tavasz elején bülésből származott gyomorfájdalmi voltak a s ellen használta gyormomelegítésre a szokatlan hosszú pólyát.

Ezenfelül az egyik árnyékszék padlóján és ülökéjén is bár felsaurolt, de azért elég jól felismerhető vércseppeket találtak.

Erre meg azt mondta a leány, sőt ezt bizonyította a többi cselédség is, hogy az egyik kutya pár nappal előbb kölykezett meg s mivel kölykeit az árnyékszékbe dobálták, ha csak nyitra találta az ajtót, mindig ott kereste azokat felugrált az ülökére is és az vérezte őszre.

Az őrmester mindezek daczára elhatározta, hogy az árnyékszékeket mind kitisztíttatja, bátha ekként bizonyítékhoz juthat. Odarendelte a falubeli cigányokat és kitisztíttatta mind a három egymás melletti árnyékszéket, bár ezen művelet ellen az időközben hazaérkezett birtokos haragosan tiltakozott. Az elsőből kilencz kutyakölyök került elő, a másodikból semmi s végre a harmadikból előkerült a méhlepény és a gyerek hrokja.

Az orvos a méhlepény fejlettségéből megállapította, hogy a született gyerek teljesen fejlett kilencz hónapos gyerek volt. S miután a majorban hónapokkal előbb gyerek nem született, teljesen bizonyosnak látszott, hogy ez csakis a gyanúsított leánytól származik. Ez azonban tagadott mindent.

Igy nem volt más hátra, minthogy a diszkeretet kuttassák át, a mi pedig előreláthatólag sok időbe és fáradságba látszott kerülni; de bát a leány nem vallott, az addig beszerzett bizonyíték pedig nem volt elegendő a teljes megbizonyításhoz, csak éppen a gyanút erősítette meg.

Megkezdték tobát a kert átkutatását is a leány jelenlétében. Csak a fák és diszbokrok alját kellett vizsgálgatni és ásogatni, mert másutt gyepes volt a terület. De így is alaposan meg kellett vizsgálni a talajt, mert pár nappal előbb nagy záporosó volt s egyenlővé tett mindent.

Ez a záporosó azonban egyntal nyomravezető is lett. Egyik galagonyabokor aljában mintegy gyűrőteknő nagyságú beborpadást vett észre az őrmester, a miről világosan kivehető volt, hogy az eső előtt valami okból ott gödröt á tak, majd betemették, az erős zápor pedig a laza földet úgy lenyomta, hogy a gödör széleit kétségtelenül megjelölte az az ovál alakú repedés, a mi az őrmester figyelmét felkellette.

— Ide jöjjenek emberek és vigyázva a repedés körül ássák meg a földet! — hívta az őrmester a munkásokat. — Jasszus Mária! — sikoltott fel erre a második-csendőr által ott a közelükben őrzött leány — hát mégis megtalálják az én szegyenemet! Most már bevallok mindent! — zokogta szivettépő hangon.

De már nem nagy szükség volt a beismerésére. Pár pillanat alatt előkerült a keresett hulla. Szépen fejlett fiúgyerek volt az elpusztított. Az anyjának az alsó szoknyájába és egy téli posztókendőbe volt belesomagolva s úgy volt eltéve 20—25 cmnyire a föld alá.

Beismert, a leány, hogy öt nappal előbb, június elejére virradó éjjel, még éjjel előtt szülte a gyereket. Hálókamrájában egyedül lévén, senki se tudott róla. Ennél fogva mindjárt meg is fojtotta. Aztán betakarta az említett ruhadarabokkal s addig is, míg a hálókamrárt felkaptarította, a méhlepényt s egyebet kiszállította, az ágyban rejtette el, azután pedig a hajnali órákban elvitt a kertbe. Az árnyékszékbe azért nem merte dojni

a gyerek hulláját, mert a kutya mindig ott ólálkodott és tartott tőle, hogy így könnyen felfedezik.

Röggel pedig, mikor a tejszállítás volt, éppen úgy végezte a dolgát, mint máskor.

De nem volt észrevehető változás a természetén sem. Nevezett ugyanis beismerte, hogy a fentebb már említett pólyával, a mint terhességénél fogva kövéredni kezdett, folyton fáslizta magát, úgy hogy állandóan egyforma állapotban levőnek tűnt fel. A szülés után pedig vastagabb alsó ruhát és egy szoknyával többet vett fel s így egyenlítette ki a szülés által előidézett, egyébként is alig észrevehető lesavanyodást.

Igy aztán mire a vizsgálobíró és a bonczoló bizottság kiérkezett, teljes beismeréssel és megdönthetetlen bizonyítékokkal adhatta át nekik az őrmester a leányt.

S annak éppen ideje is volt már, mert a nagy befolyással bíró birtokos minden tehetségét latba vetette s minden összeköttetését megmozgatta, hogy eme reá nézve is azégyenletes eset további nyomozását megakadályozza. Mire azonban ez a terve sikerült volna, pedig már sikerült volna, meglett a legfőbb bizonyíték, a gyermek hullája.

A nyomozás tehát, a mint látjuk, ebben az esetben eredménynyel végződött. Mindazáltal nem ajánlható eléggé a hasonló esetekben nyomozó csendőrnek, hogy a legszigorubb óvatossággal járjon el és puhatalásait titokban folytassa — s csak akkor lépjen közbe, ha késlekedés veszélylyel jár, különben észleleteit és az összegyűjtött adatokat közölje szóbelileg a kir. ügyész-séggel vagy a legközelebbi járásbíróval és ennek meghagyása szerint járjon el, esetleg mint karbatalom ezek mellett működjön közre.

A női becsület, ha egyszer kikezűdik, nagyon nehezen reparálható. S még nezebb akkor, ha csendőr által nyilvánosan megbuzéroltatik.

Előfordult már, hogy az ekként megbuzérolt leány, bár teljesen tisztán került ki az ellene pletykaszzerűen felhozott basoló vádaskodás alól, mert a csendőri nyomozat se tudott kideríteni rá semmi olyast, a mi a felhozott vádat csak legkevésbé is valószínűsithette volna, mégse tudta túlélni a megszégyenítést, öngyilkossá lett s az akkor megejtett hullabonczolás is teljes érintetlenséget igazolta.

Nem állítható, hogy éppen a csendőri eljárás okozta szegény kergette a halálba ezt a tulságosan önértetes leányt, mert igen valószínű, hogy a falujabeliek folytonosan erősödő gyanúsítása s pletykázkodása érlelte meg benne az erro való szándékot, de hogy a csendőri eljárással való megszégyenítése csak siettette annak végrehajtását, az legalább is bizonyosra vehető.

Ilyen esetekben tehát szigoruan szemelőtt kell tartani az utasítás idevágó határozványait. Kerülni kell az elhamarkodást és a nyilvános nyomozást mindaddig, míg csak megdönthetetlen bizonyíték nem áll rendelkezésre.

Abban az esetben pedig, ha csak valamennyire valószínűsíthető vádról van szó, titokban, feltűnés nélkül kell a további adatokat gyűjteni mindaddig, míg a felhozott vád vagy gyanu bizonyítására elegendőnek nem mutatkozik s akkor is a kir. ügyész-ségnek kell az esetről előbb jelentést tenni, annak elhatározását kikérni és annak az értelmében eljárni arról is inkább, mert ha a vád bizonyítására a nő szakértői megvizsgálása is szükségessé válik, azt a csendőrségi II. szolg. utasítás 114. §-a értelmében a csendőr sohasem rendelheti el a saját hatáskörében, hanem minden ilyen esetben az illetékes bírósághoz kell e miatt fordulnia.



Az Intasihnatl (altó monyasszony) hegye.



A xohimilkói uszókeretek.

Mexikói képek.

Vigyázzunk tebát és hasonló óvatossággal kezelendő bűncselekmények nyomozásánál haszontalan falusi pletykák által magunkat félrevezetni ne engedjük; kerüljük az elbarmarkodást, valakinek ok nélkül pellengére állítását, mert ezzel nemcsak magunknak szerzünk esetleg súlyosabb természetű kellemetlenséget, hanem a gyanúsított és hozzátartozói felve őrzött becsületén és jó hírnévén is soha helyre nem hozható csorbát ejtünk, esetleg az utóbbiaknak örökös gyászt, magunknak pedig örökös lelki furdalást okozhatunk.



### A föld vasérckészlete.

Amerika a jövő 1912. évben fogja megünnepelni óriás fejlettségű vasiparának 100 éves jubileumát. Ez alkalommal érdekes adatokat gyűjtöttek a föld vasérckészletének megállapítására és azon idő meghatározására, a mely alatt a föld vasérckészletének teljes kifogyása várható. A föld szárazföldi részének csak 75.2 százalékát ismerjük vastartalma tekintetében. A feldolgozásra váró vasérc mennyiségét 22,408 millió tonnára becsülik, a mi kb. 10,200 millió tonna olvasztott vasnak felel meg. A föld ismert, de még feltöretlen vasérckészletének nyere anyagát 123,000 millió tonnára becsülik, a miből 53,000 millió tonna vasat émezették föl, 1901-ben már 41.2 millió tonna volt az elhasznált anyag, míg 1910-ben 60 millió tonna az elhasznált mennyiség. Ha ebben hozzászámítjuk, mennyit tehet ki az elhasznált, de használaton kívül helyezett, szóval ócskavas mennyisége, a melyet újból való megöntésre használnak, de nem tekintetjük visszanyerhető anyagnak a kopás révén elpusztult anyagot és a vasbetonban például fölhasznált, szintén nem csakély mennyiséget, a melynek fölhasználását örökös jellegűnek, tebát soha vissza nem nyerhetőnek kell jelezniük, akkor az évenként fölhasználandó 60 millió tonna csak 50 millió tonna új vasanyagnak felel meg. Azonban a vaszükséglet állandóan nagy mértékben fokozódik, úgy hogy a jelenlegi emelkedés mellett 20 év múlva eléri a 100 millió tonnát, a mely mennyiségből már le van vonva az újra visszanyert vas mennyiség és így a fent kimutatott 60,000 millió tonna vasérc körülbelül 600 év alatt teljesen elfogy. A vasérc mennyisége a világ termelőhelyei szerint következőleg oszlik meg: Európának 12,032 millió tonna a vasérckészlete, a melyből 4733 millió tonna vas nyerhető. A még várható mennyiség 4,102.8 millió tonna, melyből 1208.4 millió tonna vas kerül ki. A többi mennyiség nagyobb része Amerikára esik, legkevésbé Ausztráliára.

Az európai államok, sorrendjében a számottevő államok között az olyanok, a melyekben legalább 100 millió tonna a lehetséges vasérc és 50 millió tonna a nyerhető vas, első Németország és utolsó Magyarország.

A legtöbb államban a vastermelés nem éri el ezeket a mennyiségeket. Egész Amerika 9855 millió tonna vasércet rejt magában, melyből 5154 millió tonna tiszta vas nyerhető. Hogy mi lesz majd akkor, ha a föld vasérckészlete kifogy, azt senki sem tudja. Lehet, hogy addig a famennyiség újra óriási tömegre szaporodik, vagy új vasptóló anyagot fedeznek fel, vagy még jóval előbb találják meg az építésnek és gépiparnak azt a módját, a melynek talán századrész annyi vasra sem lesz szüksége, mint a maénak.

## KÉPEINKHEZ.

### Mexikó.

Szövetséges köztársaság, Északamerika déli részén, a Csendes-oceán és a Mexikói-öböl közt fekszik. Összesen 27 államra oszlik fel. Hasonnevű fővárosa egyike Amerika legszebb városainak. Mexikót Solti és Pinzon spanyol tengerészek fedezték fel 1508-ban s 1509-ben már az aztékok által lakott egész birodalmat meghódították a spanyolok, s hosszabb ideig mint királyságot alkirályokkal kormányoztatták.

Mexikó később függetlenítette magát a spanyol uralom alól s 1810-től kezdve császárság czímmel az önálló államok sorába lépett. 1824-ben pedig már mint köztársaság szerepel, alkotmányt azonban csak 1857-ben kapott.

A múlt század 60-as éveiben Spanyol-, Angol- és Franciaországokkal összeütközése támadt s bár a Sotladban 1861-ben kötött egyezmény után a spanyolok és az angolok Mexikó támadásától visszaléptek, de a francziák addig folytatták a barcot, míg a köztársaság nagyobb részét el nem foglalták. Ugyanekkor Mexikó fővárosába bevonulva, nemzetgyűlést hívtak össze s azzal Miksa osztrák főherceget császárnak kiáltották ki és 1864 évi április 12-én meg is koronázták.

Mexikó tebát újból császárság lett. De nem tartott soká ez az újabb elnevezése sem.

Az Egyesült-Államok közbelépésére ugyanis Franciaország 1867-ben visszavonta csapatait Mexikóból, mire az elégedetlen köztársaságiak és a császárpártiak között már régebben lappangó belviszály kitört s előbbieket az állam függetlenítése érdekében harcba léptek.

Törekvésüket csakbamar siker koronázta. Queretáro tartományt csakhamar elfoglalták s ennek hasonnevű fővárosában Miksa császár elfogva — agyonlövették. Ezekután, a többi szövetséges államok hozzájárulása mellett, a köztársaságot újból kikiáltották.

Mexikó lakossága nagyobbbrészt az úgynevezett aztékok, vagyis a bennszülött indiánok és négerkegyülemke, kisebb részben pedig már a meghódítás óta bevándorolt spanyolok és bennszülöttek összeházasodásából származó kever-ok. Nem valami szorgalmas és munkás nép. Ennélfogva az ipar és kereskedelem is csak az utóbbi időben lendült egy keveset.

S bár az azték népnek a régebbi időben eléggé fejlett kulturája és örökbecsű költészete volt, a folytonos elnyomatás és háboruszkodás az olyan való további fejlődését teljesen meggátolta, úgy hogy civilizáció tekintetében ez idő szerint igen hátramaradtak. Ez az oka aztán annak is, hogy ipara és kereskedelme csak nehezen fejlődik.

A képek, melyeket a jelen számunkban olvasóinknak bemutatunk, Mexikó egyes vidékeiről való felvételek.



Mexikói képek. — Miksa császár manzoleuma, mely azon helyen áll, a hol kirégezték.

## HIREK.

**Jutalmazás.** A m. kir. földművelésügyi miniszter ur, az alsótöröcsvári őrshez tartozó Nieveld Viktor ez. őrmester és Bögözi Mihály csendőrnek, kik a töröcsvári m. kir. belépdállomáson 1910. évben előfordult állatcsempészeti esetek felderítése körül dicséretes és eredményes buzgalmat fejtettek ki, Fogaras vármegye alispánja előterjesztése alapján, 40 illetve 30 korona jutalmat adományozott.

**Pályázat a cs. és kir. konzulátusoknál betöltendő hivatalnoki állásokra.** A honvédelmi miniszter ur által, az 1911. évi december 29-én megjelent 47. számú Rendeleti Közlönyben közzétett értesítés szerint a cs. és kir. konzulátusoknál a jövőben előreláthatólag több hivatalnoki állás kerül betöltés alá.

Ezeket az állásokat a hivatalnoki állásokra jogosító igazolványnyal ellátott vagy 12. szolgálati évükben álló s hivatalnoki igazolványra igényvel bíró azok a fiatal, nőtlen, intelligens, irodai szolgálatban jártak, jól minősített és föltétlen megbízható altisztek nyerhetik el, a kik a magyar és német nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírják.

Oly altisztek, a kik a Rumániában levő cs. és kir. konzuli hivataloknál óhajtanak ily alkalmazást elnyerni, az említett feltételeken kívül még a román nyelvnek szóban és írásban tökéletes ismeretét is igazolni tartoznak. Azok a pályázók, a kik a magyar és német nyelvnek szóban és írásban tökéletes ismeretén kívül a tót, horvát vagy a szerb nyelvekben is jártasak, előnyben részesülnek azokkal a pályázókkal szemben, a kik csak a magyar és a német nyelvet bírják. A folyamadóik által sajtóközüléig írt, a cs. és kir. közös külügyminisz-

terhez czimzett, s a parancsnokságok véleményezésével is ellátott kérvények a honvédelmi miniszter urhoz terjesztendők fel.

**Kérelmek.** Balogh József, Nagyócsán (Zólyom vm.) állomásozó csendőr kéri Kátai György, Lukács Kálmán, Bogár Ferencz és Csonka János csendőröket, kik a próbacsendőri tanfolyamot vele együtt 1909. április havában Budapesten végezték; továbbá Palóczki József, Szolnokon állomásozó ez. őrsvezető kéri Nagy Lajos ez. ez. őrsvezetőt, a kivel 1910-ben a békásmegyeri őrsön együtt szolgált; végül pedig Lovas Albert Szilágy-nagyfaluban állomásozó ez. ez. őrsvezető kéri Kovács János és Bodó Ádám csendőröket, kik 1908-ban a IV. kerület területén Rozsnyón vele együtt szolgáltak, hogy ezimüket vele tudassák.

**Apoló kerestetik.** Egy felvidéki városkában egy beteg uriember ápolására nyugdíjas vagy végkielegítéssel elbocsátott ügyes nőtlen csendőr egyén kerestetik. Fixtets bavi 60 korona és teljes ellátás. Közlebbi adatok lapunk szerkesztőségénél tudhatók meg.

## KÜLÖNFÉLÉK.

**Eredeti szökések.** Ha valaki megírná a szökések históriáját, kétségkívül igen előkelő helyen méltatná az alábbi esetet, a mely természetesen Amerikában történt: A Georgia államban fekvő Washington városból egy rablógyilkost, S. B. Walkert szállítottak a rendőrök Augustába a minap. Walkert halálra ítélte a washingtoni esküdt-bíróság és szerdán kellett volna az ítéletet végrehajtani. Három rendőrtisztviselő volt állandóan Walker mellett a vasúti kocsiban sas éber felügyeleten kívül a halálra-

ítéltnek a kezei is össze voltak erősen kötözve, úgy hogy a szökés szinte lehetetlennek látszott. És Walker mégis megszökött. Maguk a rendőrök is alig tudnak felvilágosítást adni arról, hogyan történt a szökés. Csak azt tudják, hogy Walker nyugodtan ült a helyén, míg egy alagúthoz nem érkeztek. Midőn az alagúton keresztül jutottak, Walker nem volt mellettük. A vonatot azonnal megállították s a rendőrök a szökevény keresésére indultak, de nem sikerült őt megtalálni. A szökésnek azonnal híre futamodott és száz felfegyverkezett férfi indult a halálraitélt megkeresésére. Még érdekesebbé teszi az esetet az, hogy Walker már másodszer szökött meg s került el a fejére kiszabott halálbüntetést. Az első szökése egy hónappal ezelőtt volt, midőn egy nagy tömegnek kezében volt. A tömeg meg akarta lincselni. Walker azonban kisuillant a kezeik közül.

A nulla. A nulla vagy zéró, ez a sajátos számjegy, éppen azért terjedt el az egész világon, hogy a semmit jelöli meg. Azt lehetne hinni, hogy a számszereznek ez a kényelmes berendezése már ősidőktől fogva fennállott, ez azonban tévedés. A régiek is ismerték ép úgy, mint mi a tízes vagy százias számot, de a zérót és így tehát a tízedes számú számítást nem ismerték. A hinduk bölcselkedő szellemének, melyet talán a kínaiak kereskedőhajlama termékenyített meg, támadt először az az ötlete, hogy a semmi, vagyis annak a megjelölésére, a mi nem létezik, jelet találjon föl. Az említett népeknél ugyanis már a Kr. u. 6-ik században szerepel egy határozott jel a tízedik megjelölésére és már ennek az első zeronak is hosszukása, tojásdad alakja volt. Az arabok nagy tengeri utazásaik révén, a melyeket Kinába és Indiába tettek, az új és gyakorlati berendezkedést átvették a Keletre; így a zérót is. Az első zero Európában a 11-ik, vagy 12-ik században szerepel, de csak 1670-ben mutatott rá Monton lyoni csillagász a tízedes rendszer nagy előnyeire.

A piszkos vasutak ellensége. Párisban most egy Sewát nevű úr a nap hőse. Sewat úr néhány nap előtt még egyszerű polgár volt. Egyszerű pecsenyesütő, vagy mi egyéb és volt egy második osztályú vasúti jegye — s ennek révén egyetlen nap alatt nagy népszerűségre tett szert, Sewat úr ugyanis Páris egyik pontjáról egy másik városrészbe akart utazni. Felült tehát a vonatra. Itt nagy csodálkozással tapasztalta, hogy a vasúti kocsipárnázása kopott, helyenként rongyos és alaposan piszkos és poros is. A legudvariasabb formában figyelmez-

tette erre a vasut két hivatalnokát, a kik azonban tudomására juttatták, hogy a második osztályú jegy nem jelenti azt, hogy tulajdonának tekintheti az egész vonatot. Sewat úr tehát a következő módon iparkodott segíteni a bajon. Minden állomáson felkapott egy-egy párnát s abban a pillanatban, mikor a vonat már elindulóban volt, odacsapta az állomásfőnök lába elé ezzel a kiáltással: „Ilyen disznóólba, hogy lehet emhereket ültetni.” Sewat úr természetesen a rendőrségre került s bár mindenki igazat adott Sewat úrnak, mégis elítélték 50 frank büntetésére. Az utasok azonban hálásak Sewat úrnak, mert most a vasúti társaság kénytelen gondot fordítani az elhanyagolt fülkékre. Magyarországon is elkelve néhány ilyen lelkes vasúti utazó mint Sewat úr.

A tízezer harang. Nemrégiben egy indiánus Hondurasban azt jelentette Blackiston régiségbúvárnak, hogy egy rézbányát fedezett fel. Közelebbi vizsgálat után Blackiston rájött, hogy tulajdonképpen ez a rézbánya egy régi templom, melyet joggal lehetne a 10.000 harang templomának nevezni, mert az ásásnál hihetetlenül sok harangot találtak. Úgy látszik itt a Mays-kultusz egyháza állt, melyben a denevér istent tisztelték. Mind a harang, mely az ásásnál napfényre került, rézből van. A harangok alakja a legváltozatosabb és legkülönösebb, mert emberi és állati fejeket, meg alakokat, istenképeket ábrázolnak. Egyik ilyen harang teknőbékát ábrázol, egy másik sárkány alakú. Vannak olyanok, a melyeknek formái hűségesen utánozzák a mesebeli törpéket, a tulajdonképeni harang pedig a törpék szájnílása, Mindnyájuk között azonban a legtöbb denevér-alaku. Mindegyik harang pompás munka. Úgy látszik rézből kovácsolták őket, s ötvösművészek verték a díszeit. Mind egyszerű állapotban maradt meg. A nagyságuk különböző. Van köztük olyan, mely alig nagyobb egy gyűszűnyinél, van azonban rendes barangnagyságú is.

## Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratos vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel béklyóval ne küldjenek.

# MOSKOVITS

anatomiai czipő- és csizmagyár részv.-társ.

M. kir. csendőrség, boszniai csendőrség, cs. és kir. közűshadsereg szerződ. szállítói

Budapest, Rákóczi-út 6. sz.

Nagyvárad

Ajánlja elsőrendű chevro- és boxbőrből készített különlegességeinek szerződéses árban, részletfizetési kedvezmény melletti szállítását. " " "

Kívánatra árjegyzéket bérmentve küldünk



**1912.** Külörsőkön, vagyis olyan örállomásokon, hol a csendőrség közbiztonsági szolgálatot teljesít, bálók, vagy bármely más mulatságoknak az őrök által való rendezését nem tartjuk helyesnek, még akkor sem, ha annak tiszta jövedelme jótékony czélra lesz fordítva. Legjobb tudomásunk szerint e tekintetben a csendőrségi felügyelőség velünk teljesen egyetért. Az ilyen mulatságok rendezése elvonja — habár rövid időre is — a csendőrt az annyira fontos közbiztonsági szolgálat gondos és pontos teljesítésétől, adósságszűntetésre és fegyelmű zavarok elkövetésére ad alkalmat és megzavarhatja az annyira szükséges jó viszonyt a polgárság és csendőrség között. A csendőrlaktanyában holmi jótörök, zajos búcsú-, névételtek stb. tartását teljesen helytelennek tartjuk és nem is hisszük, hogy ilyenek egy fegyelműt, komoly őrsparancsnok és tejjénységéből álló őrsön előforduljanak. Ha a csendőr mulatni, táncolni akar, találhat hozzáillő tisztességes társaságot a laktanyán kívül is; ahol pedig az őrsállomáson ilyen nincs, legjobb ha a laktanyában bajtársával elszórakozik és önképzésével foglalkozik.

**Bilincs.** Teljesen igaz van. Mi is helyesebbnek tartjuk, ha a fogoly megbilincselését a másodcsendőr végzi, a járőrvezető pedig mint tapasztaltabb és ügyesebb, ezalatt a foglyot szemmel tartja, annak esetleges ellenmozgulását, túmadását, ha szükséges, fegyverhasználattal is megakadályozza. Nagyon természetes, hogy a bilincselés után annak mikénti fogantatásáról a járőrvezető meggyőződnie tartozik.

**Kiváncsi 1000.** Próbálja kérni, hogy nem tud tökéletesen magyarul, az nem akadály.

**Érdeklődő 600.** Próbálja kérni, bár nem sok reménye lehet, hogy engedélyezik. Forduljon kérelmével tiszti előjárójához, az útbaigazítja; nem ismerve a viszonyokat, tanácsot sem adhatunk.

**J. S. csendőr.** 1. Nem. 2. Nyugdíj. 3. Ezt mi is szeretnénk tudni; sajnos felvilágosítást nem adhatunk.

**Kurucz 1.** Kérjen utasítást őrsparancsnokától. 2—3. Az őrsparancsnoknak jelentendő és annak intézkedései szerint járandó el. 4., 5., 6., 7., 8. Jótétetségünk nincs, így kérdéseire felelni nem tudunk. Ha önként *«ajan szél fúj»*, arról mi nem tehetünk. Tanácsot: Jobb volna, ha ilyenekben nem kunczkodnék. 9. 10. Szolgálati ügy. 11. A csendőrnek ehhez semmi köze. 12. Legyen nyugodt, az őrsparancsuokra tudni fogja, hogy kit bízson meg.

**M. S.** Ha nincs 10 szolgálati éve, úgy végkielégítést kap, ha csak baját nem szolgálatban és abból kifolyólag szerzte, ez utóbbi esetben nyugdíjra van igénye.

**Havasli gyopár.** Az esetben, ha a nő őrsparancsnok fűtési és világítási átalányt kap, úgy még akkor is ő köteles az tródit fűtteni és világíttatni, ha a közétkezésben ideiglenesen részt vesz.

**T. J. Szolnok.** 1. Mert a vasúti üzletszabályokban úgy van előírva. 2. Kivetelheti. 3. A vasúti alkalmazottak által az állomásokon dolgozóknak, mások által nem, hanem az illetékes helyen.

**B. es. ez. őrsv.** Igen, mert lopásból szírnazik.

**1912.** A ténylegesen és egyfolytában töltött szolgálati időhöz hozzáadandó az az idő, a mennyit a határozélen töltött, ha ez csakúgy a 10 évet meghaladja, nyugdíjra van igénye.

**Túrözvölgy 133.** 1. Nem, hanem a készütségencél. 2. Kérdése érthetőtlen.

**Érdeklődő csendőr.** 1. Nem. 2. Rendszeres tanisznyálással nem. 3. Rendszeres tanisznyálással az, ha az őrs legénységét külszolgálatban meuettkor magát szára ölelemmel állítja. Tiszti a kenyérből magával vitele még nem az. 1. Pótlék XIV. fejezet 25. pont.

**K. K.** Kérjen előbb igényjogszűntetési igazolványt, mert a nélkül nem fog sikerülni.

## HIVATALOS RÉSZ.

### Őrsfelállítás.

A m. kir. III. számú csendőrkerület budapesti szárnya területén, Vecsésen, 1911 december 30-án, egy öt főből álló őrs állítottatott fel.

A m. kir. VI. számú csendőrkerület pécsi szárnya területén, Dályokon, 1911 december 15-én, egy öt főből álló őrs állítottatott fel.

### SZEMÉLYI ÜGYEK.

#### Tiszti rendfokozatáról kért leköszönése elfogadtatott:

Szabó Vincze, m. kir. VIII. számú csendőrkerületbeli hadnagynak.

#### Nyugállományba helyeztetett:

1912 január 1-ével:

Agotha Albert, m. kir. I. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfelkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Homorodhéviz.

Orbán Sándor, m. kir. I. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat eredménye alapján, mint «rokkant, népfelkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Kőrösbarafalva.

#### Okirattal megdicsértettek:

A m. kir. I. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Nagy Imre örmester 17 évi és Nyuguly Lajos ez. örmester 10 évi csendőrségi szolgálata alatt tanúsított jó magaviselete és pontos köteleességteljesítéseiért, valamint az utóbbi öt év alatt a közbiztonság terén újból kifejtett igen buzgó és eredményes működéseért.

Elekes József ez. őrsvezető másodaltiszt kilencz évi csendőrségi szolgálata alatt tanúsított dicséretes magaviselete és magatartása, valamint a közbiztonsági szolgálatban kifejtett buzgó és eredményes tevékenységeért.

#### Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. I. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: Boldizsár Péter ez. őrsvezető másodaltiszt, mert 11 éven felüli; Baricz Sándor ez. őrsvezető másodaltiszt, mert 10 éven felüli; és Pál Ferenc ez. őrsvezető másodaltiszt, mert nyolcz éven felüli csendőrségi szolgálata alatt jó magaviselet, használhatóság és megbízhatóság mellett a közbiztonság terén is buzgó és eredményes működést fejtettek ki.

Bugyi István ez. őrsvezető másodaltiszt, az utóbbi négy év alatt a közbiztonsági szolgálatban újból kifejtett buzgó és eredményes működéseért.



Villamos és gőzerőre horendezett gyár távolból nem képes olcsóbban és jó hangszert szállítani, mint **REMENYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerszaki-átja. Azaz né vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, zsinbálm, harmonika, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszert, húr, stb. míg **Romanyi** legjobb árú és legjez székét az nem olcsó, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költséggel díjaztat. Kiszéla világ minden részébe nagyban és kisinyben. Az összes hangszerek javítása szakszertlen és olcsón. — Minden hangszerről külön külön árcjegyek kéréndő.



Varga Kálmán cz. őrsvezető másodaltiszt és Bacsa Imre csendőr cz. őrsvezető, mert hat éven felüli csendőrségi szolgálata alatt a közbiztonság terén buzgó és eredményes működést fejtett ki.

Ötvös Gábor cz. őrsvezető másodaltiszt, az utóbbi két év alatt a közbiztonsági szolgálatban újból kifejtett buzgó és eredményes működéséről.

Lukács Dénes cz. őrsvezető másodaltiszt és Jeszenszki András csendőr cz. őrsvezető, mert csendőrségi szolgálata alatt a közbiztonság terén buzgó és eredményes tevékenységet fejtett ki és jó magaviseletet tanusított.

### Előléptettek:

1912 január 1-ével:

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Farkas Kálmán, Vincze Béla, Kánya János, Hencz Lajos, Szabó József, Dobi István és Sós Mátyás őrsvezetők, *őrsvezető cz. őrmesterekké*; továbbá

Gáty László és Röckert Sándor cz. őrsvezetők, *őrsvezetőkké*;

az 5 évi csendőrségi szolgálat betöltése után:

1911 december 16-ával:

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:  
Bulyi József csendőr;

1911 december 6-ával:

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:  
Jani József csendőr; és

1911 december 20-ával:

a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:  
Lakatos János, Gál András, György János és Orbán Miklós csendőrök, *csendőr cz. őrsvezetőkké*.

### Katonai szolgálati jel:

A III. osztályú tiszti szolgálati jellel ellátott:

aldobolyi Rákosy Gyula, a VII. számú csendőrkerületnél létszám felett vezetett százados, felügyelői segéd-tiszt, 1911 december 28-án.

Az I. osztályú legénységi katonai szolgálati jellel ellátott:

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Nagy Mihály őrmester, 1911 január 11-én;

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Bráth Dénes őrmester, 1911 november 7-én és Fángl János cz. őrmester, 1911 december 20-án;  
A II. osztályú legénységi katonai szolgálati jellel ellátott:

a m. kir. II. számú csendőrkerület állom. nyában:

Korek Simon cz. őrmester, 1911 december 8-án,

Beslich Pál cz. őrmester, 1911 december 19-én;

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Deli János cz. őrsvezető, 1911 december 3-án, Tóth

János I. cz. őrsvezető, 1911 december 16-án, Járdán-

házy Gábor őrmester, 1911 december 19-én, Fehér

József I. csendőr cz. őrsvezető, 1911 december 24-én;

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Flóra Mihály cz. őrsvezető, 1911 december 22-én,

Seres Mihály cz. őrmester, 1911 december 23-án;

a m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Mente József és Csepi Kálmán cz. őrmesterek, 1911

december 9-én, Kaszala Péter cz. őrsvezető, 1911

december 10-én, Török Pál csendőr cz. őrsvezető, 1911

december 15-én;

a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:

Bihari László cz. őrsvezető, 1911 december 3-án;

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Vass Mózes cz. őrmester, 1911 december 12-én és

Katona István őrsvezető, 1911 december 18-án.

## HASZNALT IRÓGÉPEK

bármely rendszerben. — Állandóan nagy választék.

Glück M. Ödön,

Budapest.

írógép-kellékek szaküzletje.  
Javító-műhely.

IV., Liszt Ferencz-tér 18.  
Telefon: 153-41. cz.

## ÓRÁK, ÉK SZER EK

ezüstneműek, china-ezüst dísz tárgyak

kizárólag legfinomabb minőségben gyártáron bevezetettek.

Legújabb angol rendszerű

részletfizetési  
módszerek mellett is.

REICH MÓRÉS FIA

Órszerkesztők és órásook  
SZEGED 19.

Képes árjegyzék igénylés bérmentve.



# VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =

VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir.

— csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. ...



1912. évi előjegyzési naptáraink megjelentek,  
azokat minden rendeléshez díjtalanul mellékeljük.

